

Torgersen Bjørg

Fra: Karin Ekberg [Karin.Ekberg@svt.ntnu.no]
Sendt: 21. november 2005 15:09
Til: Postmottak BFD
Emne: høringsuttalelse

bfdhoering.doc (43 kB)

Høringsuttalelse.doc (53 kB)

Hei!

Vennligst videresend vedlagte høringsuttalelse fra Norsk senter for barneforskning til rette vedkommende i BFD.

Vennlig hilsen

Karin Ekberg

Karin Ekberg
førstekonsulent
Norsk senter for barneforskning
NTNU
7491 Trondheim
tlf: +47 73 59 62 44
fax: +47 73 59 62 39
epost: karin.ekberg@svt.ntnu.no
redaksjonssekretær for tidsskriftene "Barn":
<http://www.svt.ntnu.no/noseb/> og
"Childhood": <http://www.sagepub.co.uk/journal.aspx?pid=105488>

330.01	AL
22 NOV 2005	
2005/02756	SIGN.
-092	

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Vår dato:
21.11.2005

Vår ref.:
2005/14139

Deres dato:

Deres ref.:

FORSLAG TIL FORSKRIFTER TIL NY BARNEHAGELOV - HØRINGSUTTALELSE

Vi takker for invitasjonen til å sende en høringsuttalelse på Forslag til forskrifter til ny barnehagelov. Uttalelsen ligger vedlagt og sendes både elektronisk og i vanlig papirversjon.

Vennlig hilsen

Karin Ekberg
førstekonsulent

Høringsuttalelse fra

Høringsnotat; Forskrifter til ny barnehagelov

Norsk senter for barneforskning (NOSEB) som høringsinstans verdsetter Barne- og familiedepartementets åpenhet og invitasjon til samarbeid i arbeidet med både ny barnehagelov med forskrifter, samt revisjon av rammeplan for barnehagene.

NOSEB oppfatter det videre som positivt at forskrifter til loven om barnehager samordnes. Dette er med på å skape oversikt, og øker samtidig tilgjengeligheten for barnehagens mange brukere.

I det følgende velger NOSEB likevel ikke å kommentere alle forslagene til forskrifter eksplisitt. I stedet vil vi rette oppmerksomheten mot noen svært sentrale punkter som berører barnehagens daglige virksomhet og barnhagebarns hverdag mer generelt. Det gjelder bl.a. arealbestemmelser, forslag til forskrift om midlertidige og varige dispensasjoner og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder, og ikke minst: pedagogisk bemanning i barnehagen. Når det gjelder norm for pedagogisk bemanning, ønsker departementet her eksplisitte tilbakemeldinger. Det heter at 'Høringsinstansene bes særskilt om å vurdere om disse forholdstallene er hensiktsmessige, eller om det bør være andre antall barn per pedagogisk leder.'

Forskriftenes mer overordnede mål er å sikre likeverdig behandling. Vi forstår det slik at denne likeverdigheten også skal få betydning for barnehagebarns hverdag.

Innledningsvis ser imidlertid NOSEB det som problematisk at et stadig større ansvar for barnehagenes drift og utforming overlates til den enkelte kommune. Over tid har det statlige sentrale ansvaret for barnehagene blitt svekket i den betydning at bl.a. fastlagte normer for areal og bemanning har blitt mindre eksplisitte og tydelige.

Den enkelte kommune har fått større ansvar og råderett over barnehagene. Forholdet kan historisk ses i tråd med det kommunale selvstyrets lange tradisjoner, og det å desentralisere ansvar.

Endringene i maktforholdet mellom stat og kommune åpner imidlertid samtidig opp for større ulikhet mellom kommunene som i neste omgang kan lede til større forskjeller mellom barn. Forskriftenes overordnede målsetning om likeverdig behandling kan slik komme under større press.

Vi tillater oss først å gjøre en bemerkning om barnehagens arealbestemmelse selv om dette ikke berører forslag til forskrifter. Helt tilbake til de første forskriftene for barnehagene av 1954 eksisterte det klare bestemmelser for tilmålt areal i barnehagen. Over tid har areal pr barn blitt redusert, både med hensyn til foreskrevet antall kvadratmeter, men også det reelle fysiske areal pr barn.

Når det blir opp til den enkelte kommune å foreta viktige avgjørelser på dette sentrale punktet, frykter vi at det kan skje ytterligere endringer. Siden presset på utbyggingen for tiden er stort, kan fokus lett rettes mot fleksible løsninger som er minst mulig areal- og kostnadskrevende for barnehagens eiere, og som igjen kan virke negativt inn på barns hverdag i barnehagen. Ut fra en slik argumentasjon ser NOSEB det som formålstjenelig at det gjeninnføres sentrale bestemmelser med faste minstekrav for areal i barnehagen.

1 Forslag til forskrift om norm for pedagogisk bemanning

Departementet forslår at dagens pedagognorm videreføres. Det skal være en pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over tre år og en pedagogisk leder per 7-9 barn når barna er under tre år.

Å øke den pedagogiske bemanningsnormen kan på den ene siden virke lite realistisk i en tid hvor mangelen på barnehageplasser er svært stor, og tilgangen på tilstrekkelig utdannet kvalifisert pedagogisk personale er tilsvarende liten. Likevel vil vi mene at dagens pedagognorm bør økes, og det av flere grunner.

Sammenlignet med andre nordiske land, og med land på kontinentet, har den norske pedagogbemanningen historisk vært lav, og det til tross for at den norske barnehagen ideologisk sett har hatt store ambisjoner om å være en pedagogisk institusjon. Helt tilbake til de første statistiske registreringene har tallet på pedagogisk utdannet personale ligget på rundt en tredjedel av det samlede personalet. Mangelen på førskolelærere har vært et konstant og et vedvarende problem.

Ved å heve pedagognormen vil vi komme mer på linje med andre land og klarere markere barnehagen som en pedagogisk institusjon og en læringsarena for barn.

Utviklingen av barnehagen som en oppvekst- og læringsarena, og med vektlegging av barns rettigheter i sterkere grad enn før, tilsier dessuten at dette krever flere faglig kompetente voksne. Barnet framheves i barnehagesammenheng som et unikt individ med innflytelse over egen livsverden. Hvis barn skal få medbestemmelse over egen hverdag, er det viktig at de får være med på å ta avgjørelser og at de får være med på å bestemme hvordan deres hverdag skal utformes. Å komme i dialog med barnet og utforme barnehagens innhold ut fra barns perspektiv krever imidlertid flere voksne med pedagogisk kompetanse som kan innfri målsetningene.

2 Forskrifter om midlertidige og varige dispensasjoner og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder

Barnehageeier gis mulighet til å søke om midlertidig dispensasjon for utdanningskravet til styrer og pedagogisk leder, noe som representerer en forenkling.

NOSEB finner imidlertid kommunenes bruk av både midlertidig og ikke minst varig dispensasjon betenkelig fordi denne løsningen på sikt både bidrar med, og er med på å opprettholde det lave tallet på personalet uten formell pedagogisk utdanning av det samlede barnehagepersonell. Ut fra argumentasjonen foran ønsker vi at forholdstallet barn per pedagogisk leder økes.

3 Forslag til saksbehandlingsregler for opptak i barnehagen

Vår neste merknad gjelder forslag til forskrift om saksbehandlingsregler for opptak i barnehage.

Under forskrift om saksbehandlingsregler for opptak i barnehage, bør alle prioriteringene være lovfestet slik det er for funksjonshemmede barn i dag. Det bør ikke være opp til de enkelte kommunene å prioritere på *særskilt grunnlag* hvilke barn som skal på plass eller ikke. Slik det nå legges opp til, er det opptil eierne å formulere de andre prioriterte gruppene (eks. minoritetsspråklige). NOSEB vil mene at opptakskriteriene bør tilstrebe likebehandling. Ulike opptakskriterier gir seg utslag i forskjeller mellom kommunene når det gjelder muligheter til å få barnehageplass, noe som anses som svært uheldig.

4 Forslag til forskrift om familiebarnehager

En godkjenning av familiebarnehager i tråd med barnehageloven innebærer at tilbudet blir en pedagogisk virksomhet som veiledes av førskolelærere og følger rammeplanen. NOSEB mener likevel at virksomheten fortsatt må foregå i kun godkjente *bebodde hjem*, og at tallet på barn som er til stede samtidig enten må reduseres, eller at det i det minste må settes klarere fastlagte normer enn det forskriftene antyder. Det er på grensen til det uansvarlige med en voksen per 5 barn over tre år er til stede samtidig, eller at et hjem som er egnet til det, kan godkjennes for dobbelt gruppe med maksimalt ti barn over tre år. Helst bør det være to voksne uansett antall barn og alder slik at de kan spille på hverandre, eller på best mulig måte ta ansvar for barna. I tillegg kommer at barn har svært ulike muligheter og behov. Det bør fastsettes mer eksplisitte krav, for eksempel at tallet på barn under tre år ikke må være flere enn tre. Vi mener at den fleksibiliteten det her legges opp til, kan føre til flytende og lite presise bestemmelser som igjen kan svekke barns krav på sikkerhet.

Til slutt vil vi hevde at også i nattåpne barnehager bør det stilles krav til formell pedagogisk utdanning hos personalet. Krav om at personene i de

nattåpne barnehagene er 'omsorgsfulle, trygge og stabile' er viktig, men ikke tilstrekkelig. Nattåpne barnehager vil i framtiden neppe bli et omfattende fenomen, men uansett bør den pedagogiske kvaliteten tilstrebe stabilitet og kontinuitet, basert på kjente voksne.